

- دسته‌ی دوم: استدلال‌های ضرورت معاد:

• اثبات معاد به عنوان امری ضروری = وقوع معاد امری ضروری و واقع نشدن آن امری محال و ناروا!

۱- حکمت الهی:

• حکیم: کسی است که کارهایش هدفمند (غایتمند، برنامه ریزی شده، غیر بیهوده، غیر عَبَث) است و به نتایج صحیح و درست منتهی می شود.

• خدایی که حکیم است، کار بیهوده نمی کند ⇒ کار عبث و بیهوده از جهل و نادانی سرچشمه می گیرد.

• خداوند حکیم هر موجودی را برای هدف شایسته‌ای خلق می کند و امکانات رسیدن به آن هدف را هم به او عطا می کند .

• حکمت ⇐ پیش بینی پاسخ مناسب برای تمایلات و گرایش‌های موجودات

مثال: خلق آب و غذا در مقابل احساس تشنگی و گرسنگی

دینی ۱

دو میل و گرایش فطری و ذاتی انسان ها:

۱- گرایش به بقا و جاودانگی: بیزاری از نابودی و فنا، هدف اصلی کارها: حفظ بقای خود

۲- خواستار کمالات و زیبایی های نامحدود

• اما دنیا و عمر محدود انسان ها پاسخ گوی این گونه خواسته ها نیست
باید (ضرورت) عالم نامحدودی وجود داشته باشد که انسان به خواسته هایش برسد.

(سوره مؤمنون آیه ۱۱۵)

أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ: آیا پنداشته اید که بیهوده شما را آفریدیم و به سوی ما باز نمی گردید

۲- عدل الهی:

- خداوند عادل است و جهان را بر عدل استوار ساخته است. (برقراری عدالت اجتماعی، هدف رسالت و ولایت ظاهری)

- وجود نظام عادلانه خداوند وعده داده است که هر کس را به آنچه استحقاق دارد برساند و حق کسی را ضایع نکند.

دینی ۱

- اما زندگی انسان در دنیا به گونه ای است که امکان تحقق این وعده را نمی دهد؛ زیرا:

الف) پاداش بسیاری از اعمال، مانند شهادت در راه خدا، در دنیا امکان پذیر نیست.

ب) مجازات بسیاری از کسانی که به دیگران ستم کرده اند، در این دنیا عملی نیست.

(سوره ص آیه ۲۷ و ۲۸)

أَمْ نَجْعَلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَالْمُفْسِدِينَ فِي الْأَرْضِ أَمْ نَجْعَلُ الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ: آیا ما آن ها را که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده اند با تباہکاران یکسان قرار خواهیم داد؟ آیا متقین را مانند ناپاکان و بدکاران قرار خواهیم داد؟

مدرسه مجازی اینو

دینی ۱

نکته:

واژه بازی

غایتمندی، هدفمندی، وجود تمایلات و یا گرایش ها در انسان ، پاسخ به گرایشات، عدم محدودیت خواسته های انسان، استعدادهای بی شمار انسان ها ، بیهودگی ، بقا و جاودانگی و ابدیت و...	حکمت الهی
استحقاق ، شایستگی ، عدالت و مساوات و برابری، عدم تزییع حقوق، جزای ظالم و ستمگر ، نظام عادلانه ، عدم تبعیض و...	عدالت الهی
محال نبودن و یا ناروا نبودن و یا روایی و غیر محال بودن - حکمت - عدالت	ضرورت معاد
بعید نبودن یا غیر ممکن نبودن - آفرینش نخستین - زنده شدن مجدد - سرانگشتان - رستاخیز طبیعت	امکان معاد

تدبر: برخی دلایل انکار معاد در قرآن کریم

(سوره واقعه آیه ۴۵ تا ۴۸) « آنان (دوزخیان) پیش از این در عالم دنیا مست و مغرور نعمت بودند و بر گناهان بزرگ اصرار می کردند و می گفتند : هنگامی که ما مردیم و استخوان شدیم، آیا برانگیخته خواهیم شد؟»

مدرسه مجازی اینو

دینی ۱

(سوره مطفّین آیه ۱۰ تا ۱۲) « وای در آن روز بر تکذیب کنندگان ، همان ها که روز جزا را انکار می کنند. تنها کسی آن را انکار می کند که متجاوز و گناهکار است.»

(سوره قیامت آیه ۵) « (انسان شک در وجود معاد ندارد) بلکه (علت انکارش این است که) او می خواهد بدون ترس از دادگاه قیامت ، در تمام عمر گناه کند.»

مدرسه مجازی آینو